

העלאת הטבע. שיעור א'

א. למעלה משלילת השלילה

שיחת ש"פ בראשית תשי"ג סוף אות ג', סה"ש ע' 75:

1 כמדובר כמ"פ שהקב"ה הוא למעלה מכל הענינים והתוארים, וגם משלילת המציאות ושליילת כל התוארים שלילת החיוב
2 ושלילת השלילה! (כי גם שלילה מראה על שייכות), אלא שמאחר שאין לנו תואר אחר במה לקראו – אומרים "שלילת כל
3 התוארים".

ב. חיבור ההפכים דטבע ולמעלה מהטבע

(1) לקו"ש חט"ז ע' 477 אות ד':

4 המטרה היא להגיע ל"בלי גבול" – גאולה – הנעלית ממידות וההגבלות של העולם, אך אין הכוונה שע"י כך ("בלי גבול")
5 יתבטל הגבול, אלא שיהא חיבור בין "בלי גבול" לבין "גבול"².
6 (הע' 20 שם): כי דוקא בזה בא לידי גילוי כח העצמות, נמנע הנמעות, שביכולתו לחבר בל"ג וגבול.

(2) לקו"ש ח"י"ז (תזריע-פ' החודש) ע' 152 אות ד':

7 מצד יכולת עצמותו ית', "בלי גבול" ו"גבול" הם ענין אחד . . . (אות ט'): . . . כיון שבעצם ובשרשם הנס והטבע ענינם אחד, מובן,
8 שגם כפי שהם באים בהשתלשלות בעולם, היכן שבגילויי הם נראים כהנהגות מנוגדות, הם – בפנימיות – אחד.

9 ענין זה מתבטא גם בכך, שבטבע עצמו נקבעה ה"תכונה" של למעלה מן הטבע; וכמו כן לאידך – ענין הנס קשור גם עם הנהגת
10 הטבע.

11 (אות י"א): . . . ההנהגה הנסית אינה "מוגבלת" רק בקו של "נס", המבטא את הבלי גבול של אלקות, אלא יש בה גם את הענין
12 שהנס משנה את הטבע (שהטבע עצמו יצביע על ההנהגה האלקית) . . . כלומר, בהנהגה הנסית שלמעלה מן הטבע ישנו "תכונה"
13 של "טבע", כך שאין הנס מושל על הטבע באופן משדד את הטבע, אלא ע"י הנס, הטבע עצמו "מתעלה" עד לדרגה של "למעלה
14 מן הטבע".

15 (הע' 55): ולהעיר מסה"מ תרע"ח (ע' פט) דגם נסים שאינם מלובשים בטבע שבהם מתבטל הטבע, הנה "מה שמתבטל הוא רק
16 כאותו הדבר שבו הוא הנס, אבל כללות העולם הוא בקיומו, א"כ ה"ז שבעולם מאיר גילויי אוא"ס שלמעלה מהעולם". וראה
17 בארוכה ד"ה נתת ליראיך תשי"ב, שלכן עי"ז נעשה רוממות הטבע גופא (מכיון שגם בעת הנס כללות הטבע הוא בקיומו)³.

¹ המשך תרס"ו ע' קע"ח.

² וממשיך:

כפי שמוצאים לגבי מנין בני ישראל, כנאמר "והי' מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר" – ה"מספר" יהי' כזה ש"לא ימד ולא יספר".

בהע' 21 שם מצייין ללקו"ש ח"י"ט ע' 261.

³ לכאורה עדי"ז הוא גם בד"ה כימי צאתך תשי"ב (מלוקט ד') אות ד' (סוף קטע הא'), אלא שם מדובר על התמידיות שבהנהגת הטבע, וז"ל:

יש מעלה בהגילוי דכח הא"ס שמתגלה ע"י התמידיות שבהנהגת הטבע לגבי גילויי הא"ס שע"י הנסים. דענין הבל"ג כמו שמתגלה ע"י הנסים, שידוד הטבע דעולם, אינו שייך להעולם, וע"י התמידיות שבהנהגת הטבע, מתגלה שגם חיות העולם (גבול) הוא קשור עם אוא"ס הבל"ג . . . אור הקו שממנו הוא התמידיות שבהנהגת הטבע, כיון ששרשו הוא מת"ת הנעלם, הוא כולל ומחבר שני ההפכים דבל"ג וגבול. ולכן, גילויי הבל"ג (נצחיות) שמאור הקו הוא גם בגבול (טבע).

ובהמשך שם אות ה' מבאר עפ"ז במעלת ענין הנסים המלובשים בטבע (דהיינו ע"ד כמ"ש כאן בהמשך בנוגע לענין הנסים בכלל):

המעלה דנסים המלובשים בטבע היא . . . שבנסים יש גם הענין והמעלה דהנהגת הטבע.

ובהמשך שם מבאר עוד אופן במעלת ענין הנסים שמלובשים בטבע, ואלו תוכן דבריו: המעלה דנסים המלובשים בטבע . היא, שבהם מתגלה זה שאוא"ס הבל"ג מושל ושולט על הטבע באופן שגם הטבע עצמו נעשה כפי רצונו. ע"כ. ועפ"ז מבאר שם (אות ז') את ענין הנס שבאראנו נפלאות:

לע"ל, תהי' עליית הטבע, שגם הטבע יהי' כלי לגילויי אוא"ס הבל"ג שיתלבש בו. ולכן גם הנסים המלובשים בטבע יהיו בגילוי.

1 וי"ל דזה שהנס ("אוא"ס שלמעלה מהעולם) מאיר בעולם וטבע, הוא [לא מפני הבל"ג שבו שיכול להתפשט עד למטה מטה,
 2 גם בטבע ועולם], כ"א גס] מפני שגם בהבל"ג ונס כלול "טבע" (וגבול) ככפנים. ולכן המשכת בעולם היא באופן שאינו משדד
 3 כללות הטבע רק "אותו הדבר שבו הוא הנס", שעי"ז נעשה רוממות הטבע.

ג. ביאור ענין העלאת הטבע

(1 ד"ה כימי צאתך תשל"ח (מלוקט ה') שם, אות ו':

4 ויש לומר, שבאראנו נפלאות שיהי' לע"ל, שני ענינים. שגם הנסים דלע"ל שלא יהיו מלובשים בטבע [כמו בקיעת הים והנהר –
 5 והחרים הוי' את לשון ים מצרים והניף ידו על הנהר גו'] יהיו בגילוי, ע"ד הנס דקריעת ים סוף שהי' ביציאת מצרים, דהגם שהי'
 6 למעלה מהטבע מ"מ ראו אז בגילוי (לא רק בקיעת הים, אלא גם) הגילוי שעל ידו נבקע הים, שכאו"א הי' מראה באצבעו ואומר
 7 זה אלי ואנוהו . . ועוד ענין באראנו נפלאות, דע"י שלע"ל יתגלו הנפלאות לישראל, תהי' המשכתם גם בעולם באופן של גילוי,
 8 ולכן יתלכשו אז בטבע.

9 (אות ז' שם): ויש לומר, דבהתלבשות הנפלאות בטבע שיהי' לע"ל, שני ענינים. דזה שהנפלאות שלמעלה מטבע יתלכשו בטבע
 10 הוא כי אז גם העולם שלמעלה מגילוי יומשך בגילוי. וזה שהטבע לא יסתיר על הנפלאות הוא לפי שאז תהי' עליית הטבע⁴, שגם
 11 הטבע יהי' כלי להנפלאות שלמעלה מהטבע.

12 (ומסיים באות ח' שם): . . זה שלע"ל יהי' הטבע כלי ללמעלה מהטבע [ענין אראנו נפלאות] הוא ע"י הביורורים, שעי"ז מזדכך
 13 העולם ומתעלה ונעשה כלי ללמעלה מהטבע. דהתחלת ענין הביורורים היתה ביציאת מצרים . . לכן יזכירו יציאת מצרים גם
 14 בימות המשיח, כי זה שאז יהי' העולם כלי לגילוי אלקות שלמעלה מעולמות הוא ע"י הגאולה דיציאת מצרים.

(2 ד"ה וידבר גו' זאת חוקת תשכ"ט אות י"ג, מלוקט ח"ה ע' שכ"ה (בנוגע ל"ט כסלו וי"ב תמוז):

15 ויש לומר, דזהו שהגאולה (די"ט כסלו ודי"ב תמוז) היתה נס גלוי שלמעלה מהטבע, ואעפ"כ הי' הנס מלובש בטבע, והגם שהנס
 16 נתלבש בטבע, הי' זה באופן שהטבע לא העלים והסתיר על הנס, ועד שראו כל אפסי ארץ שזהו נס גלוי, כי שורש הטבע הוא
 17 משם אלקים, ממלא, ושורש הנסים הוא משם הוי', סובב, וכיון שבהגאולה הי' הגילוי דעצמות אוא"ס שלמעלה מסובב וממלא,
 18 הכולל ומחבר את שניהם, לכן היתה הגאולה באופן שהנס והטבע נתחברו יחד, יחוד הוי' ואלקים.

19 ויש לומר, שהגילוי דאוא"ס שלמעלה מסובב וממלא בהחיבור דנס (ששרשו מסובב) וטבע (ששרשו ממלא) הוא רק שנרגש
 20 בהם ענין שלמעלה משניהם, שעי"ז הם מתחברים. אבל זה שהטבע עצמו הי' אז באופן שלא העלים והסתיר על הנס, ועד שגם
 21 המגידים [שנשארו אז בתקפם] ומ"מ הוכרחו לסייע [וע"י התוקף שלהם] בהשחרור והגאולה, הוא ע"י שבהמלכות עצמה (שורש
 22 הנבראים) נתגלה שרשה האמיתי.

וזהו שהחידוש דאראנו נפלאות שיהי' לע"ל הוא בראיית הנפלאות וגם בהנפלאות עצמם, דהנסים המלובשים בטבע עכשיו הם באופן שגם
 לאחר הגילוי דאוא"ס הבל"ג שמתגלה בהנס, נשאר מציאות (טבע) שמצד ענינו הוא היפך גילוי אור הבל"ג (אלא שהגילוי דאור הבל"ג שולט
 עליו שהנהגתו בפועל תהי' כפי רצונו ית'). ובהנסים המלובשים בטבע שיהיו לע"ל, תהיינה שתי המעלות. שהגילוי דאוא"ס הבל"ג יהי'
 בהטבע, ושלא תהי' מציאות שהיא היפך גילוי דהבל"ג, כיון שגם הטבע יהי' כלי לאוא"ס הבל"ג.

⁴ "עליית הטבע" היינו על כורחך (ע"ד המבואר בלקו"ש ח"ז ע' 95 בנוגע לגלות) שיהי' מצד ענינו של הטבע, והרי אחרי שכבר התלבש הנס בטבע
 (כמ"ש ענין הא') על כורחך שענין זה הב' (שיהי' מצד ענינו של הטבע), היינו, שיהי' מצד עבודת האדם שהוא יגיע להכרה בזה מצד עצמו.

וזהו החידוש בדברי הרבי האלו על מ"ש לעיל במאמר זה (כימי צאתך תשל"ח) מאדמו"ר האמצעי ששיגו את מהות הנסים. כי השגת המהות יכול להיות
 התלבשות הנס בטבע בכוח שלמעלה (ע"ד כמ"ש בלקו"ש שם מהמשך תער"ב בנוגע לגילוי הנבואה לעת"ל), משא"כ בדברי מתווסף שהוא מצד ענין
 הטבע עצמו, דהיינו ע"י עבודת האדם.